

(VOORMALIG) ALLEENSTAANDE MINDERJARIGE VREEMDELINGEN EN FINANCIËN

8 standaarden voor en door jongeren rondom financiële zelfredzaamheid

We horen veel verhalen over jonge statushouders die financieel worstelen of in de schulden terecht komen. Er wordt gesproken over “niet goed kunnen budgetteren”, “geen overzicht of administratie hebben” en “verkeerde keuzes maken”. Dit speelt vast en zeker een rol.

De realiteit laat ook zien, dat het voor alleenstaande jonge statushouders niet makkelijk is om rond te komen. Het inkomen is minimaal voor wat ze nodig hebben en laat weinig ruimte voor fouten, hulp aan familie in het thuisland of een keer een impulsaankoop.

Dit geldt ook voor Nederlandse jongeren. Verschil is echter wel dat jonge alleenstaande statushouders geen familie hebben, die hun af en toe een zakcentje kan toestoppen of waar jongeren kunnen eten om wat kosten te drukken. Sterker nog: familie rekent vaak op hen qua ondersteuning.

Om jonge alleenstaande statushouders goed te kunnen ondersteunen bij het maken van financiële keuzes, is het belangrijk te weten wat de reële situatie is en aan te sluiten bij de leefwereld en behoeften van jongeren. SAMAH maakte daarvoor samen met ervaringsdeskundigen een set van 8 standaarden die voor jongeren belangrijk zijn als het gaat om financiële zelfredzaamheid:

DE STANDAARDEN

#1 Jongeren hebben begrip van het systeem nodig; alleen uitleggen wat moet is niet voldoende.

Als je nog nooit van een rekening hebt gehoord, zegt het woord rekening (of de vertaling daarvan) je niks. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld sparen.

Lang niet alle jongeren zijn opgegroeid in een systeem als het onze, waar je op een vaste dag per maand je inkomen of uitkering ontvangt en op vaste dagen voor vaste dingen moet betalen. Veel jongeren komen uit een systeem waar je geld verdient als je die dag/week/maand werk hebt en eten koopt als je geld hebt. Zelfs het bouwen van huizen gebeurt in delen: als je geld hebt bouw je een stukje verder.

Zo zijn er bijvoorbeeld jongeren die hun zorgverzekering niet willen betalen, omdat ze niet ziek zijn. Dat ons systeem zo is opgezet, kost tijd om te begrijpen (en accepteren).

#2 Jongeren hebben tijd nodig om te oefenen, in een reële situatie (niet een theoretische “straks gaat het zo” situatie).

In Nederland groeien kinderen op met een systeem van zakgeld en leren ze daardoor al op jonge leeftijd met geld omgaan. Later komt daar kleedgeld misschien geld vanuit een bijbaantje bij.

Een deel van de AMV's geeft aan dat ze in land van herkomst weinig te maken hadden met geld. Het uitgeven van geld gebeurde door de volwassenen. Als jongeren werken, droegen ze over het algemeen dit geld over aan de ouders, voor de dagelijkse uitgaven.

Het leren kennen van het Nederlandse systeem en het daarmee omgaan kost tijd. Dit leren jongeren in de praktijk, niet al daarvoor.

#3 Jongeren zijn jongeren

En jongeren zijn jongeren, wat betekent dat ze prioriteit geven aan dingen die nu gebeuren. Iets wat straks verandert, is iets waar ze zich straks druk over maken. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van het brein, dit is niet iets waar jongeren bewust mee bezig zijn. Het is een gegeven en werkt bij alle jongeren zo. Verwachten dat ze bezig zijn met lange termijn consequenties is daardoor onrealistisch. Ondersteun ze bij de situatie in het nu. (Leestip!: *Het nieuwe puberbrein binnenstebuiten* van Huub Nelis & Yvonne van Sark uit 2018 voor meer informatie over wat jongeren van 10 tot 25 jaar beweegt.)

#4 Jongeren hebben ruimte nodig om fouten te maken

Je leert door fouten te maken. Geconfronteerd te worden met de gevolgen van je beslissingen en besluiten dat een volgende keer anders te doen. Door de inrichting van ons systeem is er geen ruimte voor fouten. Fouten worden direct afgestraft: denk aan extra administratiekosten en boetes, gekort worden, maar ook aan streng aangesproken worden door begeleiders.

Door de extra kosten worden de problemen groter en ontstaat meer stress of in sommige gevallen een situatie die door het inkomen van de jongere niet meer in te halen lijkt.

Door het op de vingers getikt worden vanuit begeleiders, ontstaat meer schaamte en gaan jongeren soms de situatie verbergen, in de weerstand of trekken later aan de bel.

Door rustig met jongeren te bespreken wat de situatie is als gevolg van de keuze die ze gemaakt hebben en samen na te denken over oplossingen, geef je jongeren de ruimte om te groeien en te leren.

#5 Jongeren voelen zich verantwoordelijk voor familie. Punt.

Veel (voormalig) AMV's komen uit een wij-cultuur. Dit betekent dat ze zich erg verantwoordelijk voelen voor hun familie. Zij hebben het goed hier (dak boven hun hoofd, altijd te eten, etc.) en dan hebben zij ook de 'plicht' om te zorgen dat ouders in ieder geval geen honger hebben. De druk die familie op hen legt (mede door het gebrek aan kennis over het asielsysteem met haar lange wachttijden en ongeloof over hoe zwaar jongeren het financieel hebben hier) is hoog. Bijna alle jongeren dragen een deel van hun inkomen af aan ouders/familie in het buitenland.

6 Jongeren hebben hun eigen prioriteiten

Naast de verantwoordelijkheid voor familie, hebben jongeren eigen prioriteiten. Een mooie nieuwe merkjas, de nieuwste Iphone of een breedbeeld tv. Dit hoort bij de ontwikkelingsfase van jongeren. Ze willen erbij horen, ze willen zich goed voelen, ze willen er goed uit zien, ze willen eigen keuzes maken. Dit maakt dat jongeren soms andere (in onze ogen onverantwoorde) keuzes maken dan volwassenen.

#7 Jongeren hebben eigen regie nodig

Om te kunnen leren en verantwoordelijkheid te nemen voor hun financiële situatie, hebben jongeren de regie nodig. Ondersteuning bij het leren en de uitvoering daarvan is noodzakelijk. Het overnemen van dit proces kan averechts werken. Jongeren krijgen daardoor het gevoel dat ze geen beslissingen of keuzes mogen maken, waardoor ze in de weerstand kunnen gaan.

Denk bijvoorbeeld aan het instellen van automatische incasso's vanuit een begeleider, terwijl de jongere liever een week later wil betalen, vanwege zijn inkomen. Een begeleider denkt dat alles geregeld is, de jongere is slim genoeg om ofwel het geld van zijn rekening te halen, ofwel het geld terug te boeken, zodat hij zijn plan kan volgen. De incasso is vervolgens niet voldaan, waardoor hij een achterstand oploopt.

#8 Begeleiding vanuit gelijkwaardigheid en nabijheid

Begeleiding die bestaat uit af en toe meekijken of alle betalingen zijn gedaan, is niet voldoende voor jongeren om te leren. Ze hebben iemand nodig die dicht genoeg bij hen staat om de keuzes te bespreken en samen na te denken over wat het beste is. Iemand die denkt vanuit oplossingen en de keuze bij jongeren zelf laat, ook al is dit in de ogen van de begeleider niet de juiste. Dat maakt jongeren sterker, geeft jongeren de ruimte om te leren en zorgt uiteindelijk het snelst voor financiële zelfredzaamheid.

Wil je meer weten over hoe je de standaarden kunt implementeren? Of ken je (voormalig) AMV's die vragen of zorgen hebben ten aanzien van hun financiële situatie?

Neem contact met ons op via info@samah.nl of onze helpdesktelefoon: 06 – 360 594 21

de SAMAH helpdesk luistert... en helpt

"Ik moet mijn
huurachterstand
betalen. Maar ik heb
het geld niet. Moet ik
nu mijn huis
uit?"

"Mijn familie komt
eindelijk naar Nederland.
Maar zullen zij mijn
nieuwe vriend(in)
accepteren? Hoe moet
ik dat aanpakken?"

"Ik ben bang voor
wat er allemaal
verandert als ik
straks 18 jaar word.
Wie gaat mij
helpen?"

"Ik voel mij vaak
verdrietig en alleen.
Wat kan mij helpen
om me beter
te voelen?"

**Heb je een probleem en weet je niet hoe je dat moet
oplossen? Wil je gewoon even met iemand praten?
Bel of app dan met SAMAH:**

06 360 594 21

SAMAH is er voor jongeren van 12 tot en met 25 jaar, die zonder hun ouders naar Nederland zijn gevlucht. Je hoeft geen status te hebben om te mogen bellen. Je hoeft je naam en adres niet te zeggen. SAMAH luistert naar iedere jongere en kan je vertellen naar wie je toe kunt gaan om hulp te krijgen.

Kijk ook eens op de website van SAMAH: www.samah.nl

SAMAH
ongewoon gewoon